

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

факультет історії, права і публічного управління
кафедра всесвітньої історії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

доц. Гусев С.О.

08_2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

**Організація та методика підготовки, написання й захисту
дисертаційного дослідження з історії**

підготовки доктора філософії
галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 032 – Історія та археологія
Освітньо-наукова програма «історія та археологія»
Факультет історії, права і публічного управління

Вінниця – 2021 рік

Робоча програма з обов'язкової навчальної дисципліни «**Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії**» для підготовки доктора філософії зі спеціальності 032 – історія та археологія.

Мова навчання – українська

30 серпня 2021 р. – 13 с.

Розробник: Мельничук О.А., д. і. н., професор

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри всесвітньої історії. Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року

Завідувач кафедри всесвітньої історії
30 серпня 2021 року

проф. Мельничук О. А.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету історії, права і публічного управління

Протокол №2 від 30 серпня 2021 р.

Голова
30 серпня 2021 р.

доц. Гребеньова В.О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 – Гуманітарні науки	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>Реферат</i>	Спеціальність 032 – історія та археологія Освітньо-наукова програма «історія та археологія»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи аспіранта – 2,5	Ступінь вищої освіти: <i>Доктор філософії</i>	Лекції	
		10 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		40 год.	60 год.
		Індивідуальні завдання: 20 год.	20
		Вид контролю: очна - залік (1 семестр) заочна – залік (1 семестр)	

Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи (%) становить
для денної форми навчання – 33,5:66,5
для заочної форми навчання – 12:88

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання.

2.1. Основною **метою** викладання навчальної дисципліни «Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії» є опанування системою зв'язків та специфікою відносин в організації наукової діяльності, навчити ефективно планувати дисертаційне дослідження, правильно з урахуванням вимог чинного законодавства та логіки наукового процесу виконувати дисертаційну працю та належним чином оформляти і репрезентувати свої наукові досягнення.

2.1. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії» є:

- ознайомлення аспірантів з організацією науково-дослідної роботи в Україні на сучасному етапі;
- формування цілісних теоретичних уявлень про методологічні принципи побудови і специфіку методів написання дисертаційного дослідження;
- вироблення здатності формулювати та реалізовувати наукові завдання, застосовуючи методології теоретичних і практичних наукових досліджень;
- засвоєння аспірантами методичних правил і вимог оформлення рукопису дисертації;
- розуміння аспірантами сутності організації підготовки і захисту дисертаційного дослідження з історії.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність працювати в міжнародному контексті;
- Здатність розробляти проекти та управляти ними;
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

2.3.2. Фахові компетентності

- Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в історичній науці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з історії та суміжних галузей;
- Здатність застосовувати інформаційні, телекомунікаційні, інноваційні технології, сучасні електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, педагогічній та навчальній діяльності;
- Здатність усно, письмово і візуально презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок

українською та іноземною мовами, добре розуміти іноземні наукові тексти за напрямом історичних досліджень;

- Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі історичної науки, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень;

- Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

2.4. Програмні результати навчання.

У результаті вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії» здобувач повинен:

- ПРН 01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з історичних наук і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку;

- ПРН 02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері історії та у викладацькій практиці;

- ПРН 03. Формулювати й вдосконалювати важливі дослідницькі завдання та вирішувати їх, дотримуючись правил академічної доброчесності та професійної етики.

- ПРН 05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з історії та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

- ПРН 06. Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, теоретичні та прикладні проблеми історичної науки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних фахових виданнях та реалізовувати в історичних проектах.

- ПРН 07. Застосовувати сучасні інструменти, інформаційні та телекомунікаційні технології пошуку, оброблення та аналізу історичних джерел

- ПРН 10. Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні наукові аргументи і докази, підтверджені історичними джерелами.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1.

Організаційні та нормативні засади підготовки дисертації з історії.

Тема 1.1. Загальна характеристика наукової діяльності. Зміст та структура дисертаційної роботи.

Основні види і форми наукової роботи аспірантів. Методологія та методика наукових досліджень. Загальна схема наукового дослідження.

Дисертація: визначення поняття, основні види. Цілі та завдання дисертаційної роботи. Титульний аркуш та структура дисертаційного дослідження. Вимоги до вступу дисертаційної роботи та його структура. Історіографія, джерельна база та методологія дослідження. Основні розділи та висновки дисертаційної роботи. Список використаних джерел та літератури. Додатки.

Тема 1.2. Загальні рекомендації щодо проведення дослідження та написання дисертаційної роботи.

Організація наукового дослідження. Загальні вимоги до здобувачів наукових ступенів, призначення наукового керівника, вибір проблеми наукового дослідження та затвердження його теми, складання індивідуального плану та графіку виконання дисертаційної роботи.

Етапи виконання дисертаційної роботи. Обґрунтування теми та усвідомлення актуальності її дослідження, відображення її зв'язку з науковими програмами, планами, темами. Вибір об'єкта та предмета дослідження, формулювання мети дослідження. Визначення хронологічних рамок та територіальних меж дослідження. Оцінка стану опрацювання теми та визначення завдань дослідження. Розробка структури дисертаційного дослідження.

Опрацювання та висвітлення стану наукового вивчення проблеми (вітчизняна та зарубіжна історіографія). Аналіз та характеристика джерельної бази дослідження (неопубліковані та опубліковані джерела). Розкриття теоретико-методологічної бази дослідження (категоріальний апарат, наукові принципи, підходи та методи дослідження). Написання основних розділів.

Етика досліджень. Поняття та зміст академічної доброчесності. Академічний плагіат: поняття та види. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

Оформлення результатів наукового дослідження. Написання висновків дослідження. Оформлення списку використаних джерел та літератури. Оформлення переліку умовних скорочень. Визначення наукової новизни та теоретичної значущості результатів дисертаційного дослідження. Формулювання практичного значення одержаних

результатів. Висвітлення апробації результатів дисертаційного дослідження та кількості публікацій з досліджуваної проблеми..

Тема 1.3. Нормативні вимоги до оформлення тексту дисертаційної роботи.

Загальні вимоги. Вимоги до назви та мови виконання дисертаційної роботи. Обов'язковість посилань на авторів і літературу, з якої запозичені матеріали або окремі результати. Ступені наукового плагіату. Вимоги до викладення змісту та результатів дослідження. Зовнішня форма рукопису дисертаційної роботи. Обсяги дисертаційного дослідження.

Вимоги до структури роботи. Перелік основних структурних елементів та їх послідовність в дисертаційній роботі. Оформлення основних структурних елементів.

Технічні вимоги. Вимоги до комп'ютерного набору, шрифту, відстаней та інтервалів, розміщення тексту на сторінці. Вимоги до нумерації, оформлення малюнків та таблиць, вимоги до наукових посилань та цитування. Вимоги до оформлення списку використаних джерел та літератури. Дотримання бібліографічних стандартів. Вимоги до оформлення додатків.

Розділ 2.

Організаційні та нормативні засади захисту дисертації з історії.

2.1. Опублікування основних наукових результатів дисертаційного дослідження.

Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Наукові фахові видання. Мінімальна кількість та обсяг публікацій здобувача. Якість публікацій. Наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді (повідомлення). Методика підготовки та оформлення публікації. Техніка написання тексту. Анотація статті. Статті у вітчизняних та зарубіжних виданнях, статті у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз.

2.2. Апробація результатів дисертаційного дослідження.

Наукові конференції, їх рівні та види. Заявка на право участі в конференції. Підготовка тез наукової конференції. Виступ на науковій конференції. Опублікування матеріалів конференції.

2.3. Вимоги та порядок захисту дисертації.

Попередня експертиза дисертації. Вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження. Спеціалізовані вчені ради закладів вищої освіти, порядок їх формування, склад та вимоги до членів ради. Підготовка здобувача до захисту дисертації. Перелік документів для проведення захисту дисертації. Процедура прилюдного захисту дисертації. Формування атестаційної

справи здобувача. Експертиза дисертації МОН України. Затвердження атестаційною колегією МОН рішення ради про присудження ступеня доктора філософії. Скасування рішення ради. Розгляд апеляцій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пз	лз	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1.												
Організаційні та нормативні засади підготовки дисертації з історії												
Загальна характеристика наукової діяльності. Зміст та структура дисертаційної роботи	14	2	4		2	6	10	-	-		2	8
Загальні рекомендації щодо проведення дослідження та написання дисертаційної роботи	18	2	4		4	8	20	2	2		4	12
Нормативні вимоги до оформлення тексту дисертаційної роботи.	14	2	2		4	6	18	2	2		4	10
Разом за розділом 1	46	6	10		10	20	48	4	4		10	30
Розділ 2.												
Організаційні та нормативні засади захисту дисертації з історії												
Опублікування основних наукових результатів дисертаційного дослідження	18	2	4		4	8	18	-	2		4	12
Апробація результатів дисертаційного дослідження	12	2	2		2	6	12	-			2	10
Вимоги та	14		4		4	6	12	-			4	8

порядок захисту дисертації												
Разом за розділом 2	44	4	10		10	20	42	-	2		10	30
Усього годин	90	10	20		20	40	90	4	6		20	60

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Загальна характеристика наукової діяльності. Зміст та структура дисертаційної роботи	4	-
2	Загальні рекомендації щодо проведення дослідження та написання дисертаційної роботи	4	2
3	Нормативні вимоги до оформлення тексту дисертаційної роботи	2	2
4	Опублікування основних наукових результатів дисертаційного дослідження	4	2
5	Апробація результатів дисертаційного дослідження	2	-
6	Вимоги та порядок захисту дисертації	4	-
	Усього годин	20	6

6. Теми лабораторних занять

не передбачено навчальним планом

7. Теми індивідуальних занять

не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Загальна характеристика наукової діяльності. Зміст та структура дисертаційної роботи	6	8
2	Загальні рекомендації щодо проведення дослідження та написання дисертаційної роботи	8	12
3	Нормативні вимоги до оформлення тексту дисертаційної роботи	6	10
4	Опублікування основних наукових результатів дисертаційного дослідження	8	12
5	Апробація результатів дисертаційного дослідження	6	10

6	Вимоги та порядок захисту дисертації	6	8
	Усього годин	40	60

9. Індивідуальні завдання

1. Історіографічний аналіз теми дослідження.
2. Характеристика джерельної бази дослідження.
3. Опис методологічного інструментарію дослідження.
4. Підготовка наукової публікації.
5. Підготовка доповіді на наукову конференцію.
6. Вимоги до оформлення тексту дисертації.
7. Висвітлення порядку захисту дисертації.
8. Зміст, структура та види дисертаційних досліджень.
9. Загальні рекомендації проведення наукового дослідження.
10. Порядок написання дисертаційної роботи.

10. Методи та технології навчання

Вивчення курсу «Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії» передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Пояснювально-ілюстративний метод: повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим усвідомленням такої інформації та її фіксацією у пам'яті здобувачів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного та (або) великого за обсягом навчального матеріалу тощо.

Репродуктивний метод: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Метод є корисним для засвоєння основних понять.

Активні методи навчання: послідовна й цілеспрямована постановка перед здобувачами завдань, розв'язуючи які вони активно засвоюють нові знання.

Метод проблемного викладу навчального матеріалу передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги здобувачам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у здобувачів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації.

Частково-пошуковий (евристичний) метод спрямований на залучення здобувачів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому здобувачі опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі.

Дослідницький метод спрямований на залучення здобувачів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивченні навчальної дисципліни здобувачі можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує здобувачів на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації.

При викладанні курсу «Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії» використовуються різноманітні технології навчання - як традиційні, так і сучасні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні тощо). При цьому навчання є студентсько-центрованим та здійснюється через активну практичну діяльність. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачено застосування проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій тощо.

Лекції органічно поєднуються не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо. При цьому в освітньому процесі передбачено використання спеціальних методів, більш характерних для науково-дослідної роботи - експертного оцінювання, ранжирування, систематизації, екстраполяції, «мозкового штурму» тощо. В багатьох випадках такі методи є найбільш оптимальними для розв'язання конкретних навчальних завдань.

Методи, які використовуються при викладанні курсу «Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії» можна класифікувати на такі групи:

- словесні методи (лекція, розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія, диспут, консультація, співбесіда тощо);
- практичні методи (лабораторні та практичні заняття, графічні роботи тощо);
- наочні методи (ілюстрування, демонстрування, комп'ютерна презентація тощо);
- робота з навчально-методичною літературою, науковими джерелами і електронними ресурсами (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- методи організації самостійної роботи (розв'язання завдань, виконання проектів, індивідуальних і творчих завдань тощо);

- за логікою навчального процесу (індуктивні, дедуктивні, метод аналогій, аналітичні і синтетичні);
- за характером пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький, розв'язування творчих завдань, проблемного викладу навчального матеріалу);
- інтерактивні та активізації навчання, з використанням новітніх мультимедійних та комп'ютерних технологій (групове навчання, мозковий штурм, робота в парах);
- індивідуальна науково-дослідна робота тощо.

11. Критерії та методи оцінювання

Методи оцінювання: увесь перелік письмових, усних та практичних тестів/екзаменів, проектів, презентацій, портфоліо тощо, які використовуються для оцінювання успішності особи, яка навчається, і визнання досягнення результатів навчання освітнього компонента.

Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять (лекції, практичні, індивідуальні, лабораторні заняття), а також оцінюється самостійна робота, у тому числі й індивідуальні завдання, з кожної теми.

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, портфоліо тощо, проведення контрольних робіт, колоквиумів на інше.

Поточний контроль виконання самостійної роботи, в тому числі й індивідуальних завдань, здійснюється за усіма темами.

Форми здійснення поточного контролю та кількість балів за кожну форму визначаються викладачем (наприклад, усна відповідь на теоретичне питання 1-5 б.)

Методи підсумкового оцінювання: усний, письмовий, тестовий залік, екзамен.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час складання екзаменів та заліків (підсумкового контролю) за графіком екзаменаційної сесії.

На підсумковий (семестровий) контроль - залік, екзамен – рішенням кафедри відводиться від 20 до 30 балів.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
<p style="text-align: center;">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	ВИСОКИЙ
<p style="text-align: center;">В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань здобувач спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	ВИСОКИЙ
<p style="text-align: center;">С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком.</p> <p>Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	ДОСТАТНІЙ

D 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність здобувачів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНО
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Для заліку (1 семестр)

Поточний контроль та самостійна робота												ІНДЗ	Залік	Сума
Розділ 1						Розділ 2								
T1		T2		T3		T4		T5		T6		10	20	100
ауд.	с.р.	ауд.	с.р.	ауд.	с.р.	ауд.	с.р.	ауд.	с.р.	ауд.	с.р.			
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5	5			

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю (1 семестр)

Вид діяльності	Кількість балів	Σ балів
Лекції:	1	5 x 1 = 5
- відвідування; - участь в обговоренні дискусійних питань; - усна відповідь на запитання;		
Семинарські заняття:	4	10 x 4 = 40

<ul style="list-style-type: none"> - виконання і захист індивідуальних і колективних (групових) навчальних проєктів; - участь в обговоренні дискусійних питань; - усна відповідь на запитання; - демонстрація мультимедійної презентації з навчальної теми; - тестовий контроль 		
ІНДЗ (науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату): <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження; - складання плану реферату; - критичний аналіз суті та змісту першоджерел; виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності; аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання; - дотримання правил реферування наукових публікацій; - доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження; - дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел). 	10	10
<p style="text-align: center;">Самостійна робота</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання домашніх завдань; - підготовка до лекцій, практичних робіт; - підготовка наукових тез, статей, доповідей; - участь у різноманітних конкурсах, олімпіадах, виготовлення наочності, підготовка технічних засобів навчання та ін. 	10	10
<p style="text-align: center;">Підсумковий модульний контроль:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестовий контроль; - контрольна робота 	14	15
<p style="text-align: center;">Залік:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усна відповідь на питання 	20	20
Разом балів		100

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		для заліку та екзамену
90-100	A	відмінно
80-89	B	дуже добре
75-79	C	добре
60-74	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного перескладання
1-34	F	неприйнятно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Мельничук О.А. Індивідуальне навчально-дослідне завдання з історії. Навчально-методичний посібник. – Вінниця, 2016. – 12 с.
2. Мельничук О.А. Методологія історії. Навчально-методичний посібник. – Вінниця, 2017. – 18 с.
3. Мельничук О.А. Семінар як форма організації навчання у закладах вищої освіти. Навчально-методичний посібник. – Вінниця, 2019. – 30 с.
4. Мельничук О.А., Неприцький О.А. Маніпуляція історією в інтересах політики: технології обробки інформації в сучасному інформаційному просторі. Навчально-методичний посібник. – Вінниця, 2019. – 23 с.
5. Кваліфікаційні роботи з історії. – Вінниця, 2020. – 46 с.

14. Рекомендована література

3.1. Основна

1. Антонюк В.С., Полонський Л.Г., Аверченко В.І., Малахов Ю.А. Методологія наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ, 2015. 276 с.
2. Білуха М.Г. Основи наукових досліджень: Підручник. Київ: Вища школа, 1997. 271 с.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2003. 415 с.
4. П'яницька-Познякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навчальний посібник. Київ, 2003. 352 с.
5. Шейко В.М., Кушнарєнко М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. Київ: Знання, 2017. 342 с.

3.2. Додаткова

1. Бенедетто Кроче. Теория и история историографии. Москва, 1998.
2. Бондаренко Г. Історичне пізнання: питання теорії і практики. Луцьк, 1998.
3. Бондаренко Г. Теорія та методологія історії: навч. посіб. Луцьк, 2011.
4. Дройзен Йоганн Густав. Историка. Лекции об энциклопедии и методологии истории. Санкт-Петербург: Изд-во «Владимир Даль», 2004.
5. Зашкільняк Л. Методологія історії: від давнини до сучасності. Львів, 1999.
6. Ковальченко И. Д. Методы исторического исследования. М., 2003.
7. Коломийцев В.Ф. Методология истории (от источника к исследованию). Москва: РОССПЕН, 2001.
8. Могильницкий Б.Г. Введение в методологию истории. Москва: Высшая школа, 1989.
9. Санцевич А.В. Методика исторического исследования. Киев: Научная

мысль, 1990.

10. Сидорцов В.Н. Методология истории: курс лекцій. Минск:БГУ, 2010.
11. Смоленский Н.И. Теория и методология истории. Москва, 2008. 356 с.
12. Тойнбі А. Дж. Дослідження історії: У 2 т. Київ, 1995. 564 с.
13. Топольський Є. Як ми пишемо і розуміємо історію. Київ, 2012. 263 с.
14. Тош Дж. Стремление к истине. Как овладеть мастерством историка. Москва, 2000. 231 с.
15. Филюшкин А.И. Теория и методология истории. Москва, 2019.
16. C. Behan McCullagh, *Justifying Historical Descriptions*, Cambridge University Press: New York 1984.
17. Fullerton, R.A., "Historical methodology: the perspective of a professionally trained historian turned marketer", *Journal of Historical Research in Marketing*, 2011. Vol. 3 No. 4, pp. 436-448.
18. Martha Howell and Walter Prevenier, *From Reliable Sources: An Introduction to Historical Methods*, Cornell University Press: Ithaca, 2001.
19. R. J. Shafer, *A Guide to Historical Method*, The Dorsey Press: Illinois, 1974.
20. Topolski J. (1976) *The Subject Matter of the Methodology of History*. In: *Methodology of History. Synthese Library (Monographs on Epistemology, Logic, Methodology, Philosophy of Science, Sociology of Science and of Knowledge, And on the Mathematical Methods of Social and Behavioral Sciences)*, vol 88. Springer, Dordrecht.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbu.gov.ua/>
2. <http://history.org.ua/uk>
3. <http://www.diasporiana.org/>
4. <https://mon.gov.ua/ua/tag/nauka>